

Glósur úr laganámi við Háskóla Íslands, 1 af 2

Bjarni Benediktsson – Háskóli Íslands – Laganám – Glósur – Kröfuréttur – Ógilding – Réttabrot –
Bótaréttur

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-4, Örk 4

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

A. Inn gangur. Þessi þvottur fjallar réttarvarndatar fjárfærslur eins manns gegn öðrum. Fyrir utan
falla þriðja þvottur, sem skali hafa fjárföldi, refsibrotur (sektir), ríkisréttarlegar b. (skattar), familia (erftis, forúðal)
hveinar hlutavittarrettar b. (umráðarettur yfir hlutum). J: J hlutavittandi er hluturinn andlag réttavins.

Þvotturhlutandi einungis gegn mönnum, þar skert andlag, einungis talat um innihald réttavins.

§ 2. Innihald þvotturhlutanda. I. 1. Þvottur um positívur greiðslur fjárfert mæta. Þar þar þvotturhlutandi fyrir fall

þvotturhlutandi og algæva, ^{eign} þa hann hefur einungis rétt til umráða en skuldaninn heldur eigi réttavins. 2.

Positívur um greiðslur. 3. Af þvotturhlutandi manni getur verið bundið öðrum til þvotturhlutanda þvotturhlutanda, sbr

umfods mættur, þvotturhlutandi, l. 25. 1929 §§ 11, 13 og 14. Sjá eftir á mót: t.d. l. 18. 1887 § 4. 4. Obligationes non

faciendi. Annat en almennu skylda til að ganga skili á rétt annara. Þar er skylda hlutandi á sérstökum réttav-

grundvelli til að nota skili þvotturhlutanda, sem heimilt er að lögun. 5. Þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. II.

Stað þvotturhlutandsambönd til. Takamörk: umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum, sbr. 1. d. skuld,

réttarlegan umf. þvotturhlutandi, einungis þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

undan skyldunni svo langt og svo langt sem hann nær. Þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi til i þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum. Umf. þvotturhlutandi umf. sérstökum reglum.

Erinna á milli fullræðisgjærnar og hennar „negatíva bantvaktarinteresse“, sem fer í þá átt að hata hennar.
 um það tími, sem henni heit erit að tvegeta samningnum, þ.e. setja hann einn og samningnum hefti: ekki
 verit gerður. V. Skilýgti: fyrir bröfvarðindum getu verit frestandi (suspensio) og uppleysandi (resolutio)
 Þyngjastími og lokastími: Þátturinn þegar stofustur, en tíma- eða skilbrotis- bundinn þar til það
 er fram komit. Gjaldlagi, bindagi og launardagi. II. Samningur um að ganga: annan samning er gildur
 og fram þyngjastími. Í þessum að hafa þá bröfvarðindum heftur má ganga bind að skv. xlviii þess samn., sem
 gera skyldi. Um formbundna samn. þar þetta þá eftir þar: hvata skyri formit er sett. Þóforð um utgjafi
 við hlað afleyst gilt, annat um samn. vitar. lardom, þannuætlegi ofþv. Skylda til að gera samninga
 getur heit á lögun, skv. 8.5.1921.

33. Subjekt bröfvarðindur „I. Tvö eru subjekt: bröfuhafi og skuldari. Bröfuhafi er sá, sem í nam og veri
 á bröfnum, en ekki sá, sem kærungis hefur legitimatíu til að koma fram sem bröfuhafi. Sér hver mynd
 umkætur og itkætur, getur verit subjekt: bröfvarðindi. Þergerugi (habilitas) hafa aftur á móti ekki
 allir. Juridísk persóna. Bröfuhafi oft um heit skuldari og vice versa. II. 1. ~~Skilbrotislagi~~
 Skilbrotislagi (obligatio pro rata et in partem). Þetta þennir að margir bröfuhafar eigi hver sinn hluta af bröfu
 á kærur skuldara, og að skuldara skuldi hver sinn hluta. Því getur stundum verit litis consortium.
 Þann um hlutabuld: skftl. § 52 og sigl. § 14. Við þetta fyrirbarnlag eru margir í kostur, einhann við litis
 consortium. Við greiðslu sam er kvantitatívt óskift-ley getur þetta og komit á í þergerilegri og þessugetur
 samningu. 2. Solidarísk skuld (samskuld) getur þetta verit aktív og passív. Aþyngtín getur verit
 heft solidarísk atvins að nokkru leyti, skv. l. 60.1928. Oftast má ganga að hverjum solidarískum skuldum
 sem er fyrir allri upphæðinni eða nokkru hluta hennar að vild bröfuhafa. En stundum er beneficium
 ordinis og stundum prícipalt pro rata en subordínt solidarískt (beneficium divisionis). Þann um
 aktív solidarískt skuldarsamband eru þá á atva heit en þá, að bröfuhafi, sá er þergerit hefur
 greiðsluna alla er skuldur til að láta hana þá hluta af. Þann hins er þá af 2 er lofut gjöf og
 sá á að þá kærur, sem fyrir gefur sig fram, tryggging skv. vl. 1882 §§ 26, 27 og af maturs hefur
 skv. bröfu einn sett tryggingu fyrir lofandi sinn gefur til óákveðins fjölda, þegar eru er óvíst
 hver á heimtingu á réttinum, X. § 4. Þátturvernd bröfvarðinda I. Ekki bröfvarðindur nema réttarvernd
 s. Þerbest að þergeri má réttinum fram með aðför. II. Obligatio naturalis. þessar skuldu atvör en þar er
 lög má til. Má þergeri sér réttarabulfr þann, að conditio in delicti sé ekki, ekki verit að nota um gjöf, skuldu
 í þessu er verit. Íft atvíst að láta á þetta sam þessu erit og þessu erit. Þetta erit og þetta erit
 eger þannu erit, og þetta erit afleyst sér að för. Þetta nota til skv. 10. (konstruktívur).

1925

Uth. tekur tilgangslist að brensla ák.
gr. : Hvítl. : Ed. vegna þess að Nd. munna
þá brensla þessu aftur. B. 849
þak. H. heldur ávopnuð fram : Nd. um
Ed. B. 1114
Livist Ed B. 3316.

Stofnum brofurettinda. § 7. Alm. atk. Til þess að brofurettur stofnast verður að vera ákveðið í lögum að verði viss atvik þá stofnast rétturinn og vera verða þau atvik að gerast.

I. Réttargermingur og stafræðingur skyldur honum. § 8. I. Brofurettindi geta stofnast fyrir viljagjafirþingum. Eign þeirra ák. í isl. l. skv. þá fl. kb. 11 og 14. Einnugetur um að ræða germingu, inter vivos. II. Viljagjafirþing og fravests þening. Heimild manna til að koma málium sínum fyrir svo sem þeir sjálfir telja þyggilegast verður að vera bundin því að þeir standi við loford sín til annars.

§ 9. Loford áta samningur. Lofordið eitt er bundandi án þess að viðurka (akcept) sé brofint. Það gefur móttakanda tíma til að átta sig. Lofordið því þekkur tekið til greina, lofordagjafi getur sett fyrirvara um heimild sína til afturbálleunar. Skv. D. br. 15/1. 1880. Lofordið er því ein stafræðing, er rétturinn stofnast.

§ 10. Loford og samþykki (akcept). Dröb lofordisins. I. Loford er skuldargjafirþing, sem þeim er að manni og þeim er til vitundar hans vit þat. 1. Skuldargjafirþingun þarf að vera ákveðin, ríðstífun á skuldþinging. Frásögn ein ekkar nóg. þarf að greina á milli lofordis og áskoranar um að gera tilboð. Loford getur verið skilyrt. 2. Lofordagjafi er bundin við þau loford, sem fyrir hans tiltekli komast til vitundar lofordismóttakanda, áta þá fyrir þau atvik, sem hann getur, sem góður og skynsamur maður vit getur. Undantekning sk. 1882 § 11 og 16. 3. Gjafirþingun á að vera komin til vitundar lofordismóttakanda. Ekki er nóg þá hún sé komin á heimili hans. Þóttvísi er um gjafirþingun, sem skapar þing, er gefur hana, rétt, nóg er að hún sé komin til móttakanda (heimili hans). II. Afturbálleun á lofordi er gjald sé hún komin til móttakanda áttu en lofordið er þeim honum til vitundar. Þeim mun þing þat ekki til móttakanda vegna illvilja hans verður hann sjálfur að ábyrgjast þat. Um móttöku þessara gjafirþinga koma þing, er heimild áta legitímatis halfa fyrir móttakanda í hans stat. U: Skilyrtvergi áta fyrirvari gefa heimild til afturbálleunar. III. Akcept er ekki mættsgjafirþing. I. Móttakandi getur fyrir akceptið hafnað rétturinn, síðan getur hann gefið hann upp. 2. Marger tegundir loforda þarf að akceptera til þess að rétturinn falli ekki niður. 3. Svört loford þarf að akceptera og kvæmiz þat eigi að vera. a. Munleg loford gefin viðstöddum þarf að samþykkiá mat orðum áta þat. b. Loford: brofi áta skv. 2. Loford um að ganga í gegnum þingun samning þarf að samþykkiá og taka á sig skyldurinn í breytni. Þ sama er um önnur loford, þar sem eittkvætt á í moti að koma, t. d. (N. l. 1-15-3). 4. Loford, sem einugetur eru lofordismóttakanda til hags, þarf venjulega ekki að akceptera. 4. Skv. 1.

Far þing og þingast eftir því þess á. vaxa. síðan koma t. l. gjald reglurnar: § 9. 4.

þess 3 manna um skilyrt af skuldu þau gjaldþing

lofotsgjafi ákveðið frest þá verður móttakandi at taka svarið á þeim tíma. Annars verður at etla sama
 legan tíma til sendingarinnar fram og aftur og umhugsumar um málið, og þer þetta allt eftir at-
 vikunn. Murarb. lofoti verður at svava strox. Um upplöb sja D. B. 25/1. 1820. 5. Þessi Akcept
 elki nógu svennuma fellur lofotið mitur af sjölfu sér. lofotsgjafi hefur þá gífurleitt rétt til at lita á
 akceptið sem nýtt tilbót og vilja hins um at af samningum verði. Ef móttakandi álitur at ^{þess} lof-
 þess hefur heli komist nógu svennuma og hefur ástæðu til at etla þetta og lofotsgjafi á at vera
 þetta ljóst, þá verður hann bundinn því hann elki móttakanda ásvart. 6. Samþykkið á at
 vera samhljóða tilbotinu og mið elkart vera í því ^{annat} nema þat hef þá heint leitt af tilbotinu. De sam-
 hljóða samþ. ónýtta tilbót jafnvel fyrir frestlok. Stundum má einungis lita á þetta sem fyrirspurn.
 Því verður lofotsgjafi og bundinn heli hann engu svarat, þegar hinn hefur ástæðu til at álita
 þess samhljóða. V. lofot gjafi ákveðit num fjölda er gilt. Afturbíllum því at ein möguleg at
 heint sé sennat, at hin sé komin til einstakra manna. VI. Þ ísl. rétti er þess elki þrafat,
 at ein grein sé gert fyrir orsök (causa) lofotins. því, sem er helst: einungis víð þá reglu er
 mót með N. B. 1-4-32 (framlögð skjöl og skilríki lögd til grundvallar ef stefndur mátt eigi,
 stefndur á og frestur)

§ 11. Einhljóða skulda gífurðingur eru þar gífurðingur, sem elki eru komnar til lofotsmót-
 takanda fyrir tilstilli lofotsgjafa. Alment ógildar. Þess engu þydingu þá þess mótur
 þá vitneskju um þess af hann er elki umboðsmatur hins at á skilríki: stefndur: evendis rektur
 fyrir hendi. Þarri um gildi þess gífurðinga er v. 1882 § 21, þar mundi þat skata lofotsmóttakanda
 af samþykkið væri elki þegar bundandi. Annat þarri er v. 1882 § 76 þar sem gífur. verður bundandi
 víð at þarast öðrum til vitundar, in til lita til þess hvort lofotsgjafi er sá vitneskja at
 þess. Þess elki kreditora gífurðinga þess er hann sjálfur, elki hefur erfingja hans nema um
 dispositio mortis causa sé at máta, og þess skilríki: þessar til þess sé fyrir hendi.

§ 12. Form lofota I Alment form laust. Undantekn. ; l. 45. 1909 §, l. 56. 1914 § 75, l. 11. 1927 §. Aftur á mót: er
 v. 1882 § 5, l. 38. 1901 § 1 mænum undantekn., þar gildir lofotið skv. þess sína, er hin sáttstök áhrif eru
 ógild. Um sánum sja l. 1. 1884 § 3. II. Þat betri ástæða at taka skriflegt lofot, t. d. N. B. 5-1-6, taly. 9/2.
 1798, N. B. 5-13-4. Gífurðingur v. l. 30. 1928. Til þess at lofot sé skriflegt má taktinn vera þess

latrostur sem vill, en undirskrift verður gífurlegt að vera. Misjafnt hvernig hún skal vera með stundum
 vera stimpluð, stundum ekki (t.d. viklar), slæmilt að lita stjóra þannum. É þaki þessandi að annað form
 sé og vitandi sem skriflegt. III N. S. 5-1-7 fjallar um það, að skrifandi eta ólar, heldur því fram, að
 skid, sem gegn honum er lagt fram, og hann er sýttur útgafandi að, sé falsat eta hann vissi ekki
 hvort: því er. Fyrst verður að sanna vanþekkingu mannes og hvíla sí sönnunarbyrði tilfast á
 sjálfum honum. En annars þá það samant verður þá, er byggir velt á skjali, að sanna undir-
 skriftina og vitneskju þess ólar. um spid. Slæm niður því eigi gjóts af N. S. 5-1-6. Viti sí
 ólar. ekki um spid er loford ógilt. En um þessa sönnun er hann ekki bundinn við ólar. N. S.
 5-1-7. það er því ekki nóg að sé ólar. viti til 5-1-7 og segi að forni hans sé ekki fullnagt, því
 að hann verður beint að halda fram falsi eta því, að hann þekki inni heldid ekki. Slafi sí ólar. komit
 svo fram, að hann gaf vitsemianda einum fulla ástæðu til að ekká sig lesan og skrifandi þá
 gjldis N. S. 5-1-7 ekki. Orsakir til sérreglu um ólesa og skrifandi er vanþekking og vanþroski. Til
 að analogisbt megi nota feltha um ástæðu verða því báðar ástæturnar að vera þessir handi

~~513~~

318. Ögildli loforða. I. loford er ögilt, ef þau vegna galla við réttargæmingum binda lofortsgjafi
 ekki til að fullnægja lofordinum eftir atalefri þess og ekki heldur til að greiða fullnægginguna. II. Þessi
 bóginu getur lofortsgjafi verið skyldur til að greiða „negatíva kontraktintæsku“ vegna ögilds loforða
 ef það er réttarbrott. III. Samning milli ómerkingarastætra (mulltala) og vefangingarastætra (anfægteliga)
 hefur litla þýðingu í isl. rétti. Þessi er sigll. 1914 § 232. Þvílætt eru ögildingarast, ómerkingarast.
 III. Dómari er skyldur til að taka til gæma ^{um vefangingavort} ögildingarastætra, sem komna af því að lofordið stríði á
 móti lögunum og almennu velsæmi, og lofortsgjafi hefur ekki rétt til að falla frá þessum ástæðum.
 IV. Ögilding getur orðið best vegna tillitsins til lofortsgjafa eiss frá lofordsmottakandi sé í góðri
 trú og vegna þess að lofordsmottakandi veitar hina góðu trú. V. Þó að loford annars sé ögilt í gegn
 þessum samningi er ekki stíð þau með sagt að loford hins sé það og.

319. Lögræðisbortur I. Sjálfbrat: 16 ára, ^{sigill} 11 ára, sjá og um skiljan og skýldar komur. l. 60.1917
 § 4. 2. Sjálfur komur verða sjálfbratir frá gegri sé um 16 ára. 3. Lögræðissviðir, sjá l. 60.1917 § 5 öfl.
 Sjálfbratamein og mein skv. 4. l. 5-3-33 ^{sem. del. 557} eru ekki öfvarvota og verða sjálfir bundnir, en kemill
 er settur á í hverjum eignum þeirra bita má fullnægja. II. Um áhrif lögræðisbortis sjá l. 60.1917
 § 5 2, 4 megr., 4, 4 megr., 8 skv. 7. III. 1. Um ráð. gfr. gjalafi og sjálfsalfafi sjá l. 60.1917 § 4, 4 megr.
 2. Lögræða matar getur bundið sjálfan sig og aðra skv. meglunum um óbetun ^{erendis} rekatur, sé
 skilyrt. hans þegir bundi. Sjá hér loks l. 3.1900 § 15, l. 45.1909 § 1, l. 11.1927 § 1.

320. Þvingun I. loford þvingur fyrir líklegt öfheldi eru ögild, má og segja, að þau sé skilbert loford
 gefit. Sama er að segja um actiones intrinsecas necessaria. II. Um gildi loforða er lofortsgjafi
 gefur vegna hótana, sem við hann er beitt engin þess áhr. í isl. l. þegar verður er refsiverður
 skv. hegul. 53 212 og 215 eru lofordir ögild gegnvert þeim, er þau kveiti fram og hlutdeildum. þess.
 En þó hótunin sé ekki refsiverð hlýtur lofordið að vera ögilt ef hin er óréttmat, því óréttmat hótun
 er skatabótaskyld. Ögilt og gegnvert þeim, er um hótunina má. Það verður að rannsaka í hverju
 tilfalli hvort það er hótunin, sem myndir lofordið fram. „Stömun“ á að liggja fyrir. Áritun, þr-
 tökur, ávísala tala ekki þessi áhrif. Stömunin er óréttmat, ef einhverjum ^{því erit þá megal of hegg 11 § 1-5} öfheldi er hótat, t.d.
 þessum. En hótun um lögmata verður er og óréttmat af hin er gert til að kveita fram verður, er eigi
 myndi það með lögmata móti. Förm hótunna og gegn hverjum hin þessum skilvir ekki máli. loford
 vegna hótana eru og ögild ^{gegna} gegnvert þeim, er dala vita um þau. Ástæður: hve þetta ber sjaldan
 við og hatta á því, að annars mátti þomast þessum.

Viljasbortur. I. 1. Í Rómavétti: gildi yfirlysing ekki frekar en viljinn atvöld til, með nokkrum
 modifikationum. Í isl. lögum erildis traunts brenningin. Hættur þar til greina "öryggi vitabíðabíðis"
 og fast, at seggt: at sama at hann hefi kvorki af ásetningi ná gileysi valdið bona fides lofordsmitt.
 Þá væri óþvæmt leit til at skjótt undan með gíforsbortsmunum. En lofordsgjafi á ekki at verða
 bundinn, ef ritilokast er at traunt hefur bærni af ásetningi hans eða gileysi. 2. Ef lofordsmittabandi
 andi gat eigi vitat um viljasbortun þessa þessu reglu til greina: a. Slafi lofordsmittabandi áttatu
 til at atla, at gíforslysing sé í samræmi við vilja lofordsgjafa þessu viljasbortur venjulega
 ekki til greina. Á sama stöndu heft lofordsgjafi er ljós munurinn milli vilja síns og gíforslysingar
 heft villan er honum tilveiknaleg. Enga þyngingur hefur fast heldur, þó lofordsgjafi hefi
 engan réttargæmningu gert. b. Slafi vit er þess þó at gata, at lofordsgjafi ábyrgist einungis
 þess, er hann lofati, fast sem inn: gíforslysingur hans verður lagt sambærnt atvikum, er lofordsgjafi
 sem gátur og þessu reglu reatun, gat ekki fast eða séð fyrir þessu hann gaf lofordi, þessu
 hann ekki. T.d. er lofordt þessu frá manni er þess hann gat: ábyrgt á þessu þessu, efri þessu þessu:
 flutningnum off. C. Í N. L. 5-1-7 er gefin heimild til at þessu þessu verður ekki bundinn, ef
 mittabandi er þessu þessu ljós, þó honum sé ekki þessu um viljasbortun. II. Sé lofordsmittabandi
 viljasbortunum ljós eða eigi hann at vera honum ljós, þá vinnur hann engan rétt. Um
 ógreinilegt eða tvívætt lofordt gildir, at lofordsmittabandi ná ekki leggja þessu skilning, er honum best
 líkari í fast. Sérílegur viljasbortur um aukastriki: grein þessu einungis ógild, er atalgeringurinn
 gæður heftit gildi. Um veruleg atvöld: hefur hann þessu áttu, at allur gæringurinn verður ógildur
 Error in corpore (villu um heft klutunum sé) og error in negotio (villu um eðli gæringu) er venjuleg
 veruleg. Finnt um error in persona. Slafi atli ekki tækt áttuðun um einhver atvöld: regnu
 at ~~sem viljasbortur~~ getur mittabandi eftir atvikum áttuð at lofordsgjafi vilji þessu.
 Af lofordi, sem autsjáanlega hefir á misskilningi, getur verið eitt at sjá, vilja lofordsgjafa
 og verður hann þá bundinn skv. þessu. Um gæringurinn þessu. er þess at gata, at lofordt þessu
 verður at atlega sjálfstætt. III. Proforma gæringur er ógildur milli atilanna. Getur heft
 þyngingur gegnvert fríðja manni eða reglum um extinctio bona fidei, skv. ták. 1-1708
 og N. L. 1-9-13. Ráttur til at heimta eit um at ekki sé pro forma N. L. 5-13-44. Áttuðabandi
 obligatio. Fiduciariskur réttargæringur umt. (afsal til ~~þessu~~ í stað veta).

sva at lofart þess er gjalt

þófi annar með ólögmætum hætti ávarðast lofart þess, þó er sá fjórvi bundinn af sá sitari
 vill halda upp á hann lofartinni. En verjulega verður hvi um brottra forsendur at reita svo
 at annar er einungis bundinn at hinni sá fat. Stundum er þó átrúsi, at hinni vill binda
 sig, þó at annar geti gengið frá sinni lofarti, a.m.b. af sá sitari vill hafa sitt lofart gjalt.
 2. fat er og verjulega forsendur, er máli skiftin i gegnkvæmum samni, at hvor þá fat andur-
 gjald, sem um var samit, verulega óskert, sji sigll. §§ 11b; 15 b, l. 22. 19 28 § 24, 5 + l. l. 1. 1884 § 24
 kaupl. § 21, 28. Undantekn. kaupl. § 19, 2 mgr. Reglan sji, at hegt er at rífta þó ~~þess~~
 kvæmum greiðslan hafi forit og hegt at heinta hana aftur, sbr. sigll. § 15 b, kaupl. 57.
 Undantekn. kaupl. § 28, 2 mgr., sbr. þó kaupl. § 41.

§ 1. Svik. Svik er að segja rangt frá einhverju eða þegja viðtandi eða einhverju : þeim tilgangi að
þá manni til að hindra samningi eða gefa loford. Engin réttmat eftirvænting vakir því er réttav-
germingunum ógildur. Hafi vit séngandi verið : góðri trú, ekki vitast um svikin, er réttavgermingunum
gildur. Þessvegna tapast svikamóttaka gegn framsalshöfn, skv. ták. 9/2. 1789 § 2. Sumir halda sí matu
hlut, sem þar hann hafa fide af svikaranum, þá svikarinn hefti verið skyldur til að skila.

Slur ranga frásögu og þögn á að vera ólögnmat. Þá rangt sé sagt frá um sum atviti, t.d. alment lof eða
það, að matu láti sér eigi segja minna verið, er lögnmat, ^{þá veitir er eing frásögu svik} og sé sagt rangt frá um raunverulega
ábyrd um atviti þá um það svik. Næm manni ekki skyldur til að segja frá öllum atvitum, og
eigi að geta hægt á betri þekkingu sínu, er ákveðin upplýsingaskylda er þó í samvæmi við alm-
heitarklika. Í þess einungis ábyrd, sem svikin ná til, getur réttavgermingunum að öðru leyti verið
gildur. Notkun svika er sakvæmt réttarbrott þá skatabráttaskyft. Reglur um ranga og hvortu
þessendur gerir svik ekki óþörf. Við svik þá þá áttastur þyðingu, sem áttur skiltu ekki máli, og
er um svik að ræða þarf ekki að segja, að um viljatökörkun við þessi atviti sé að ræða, þess er
að geta að hafi matu sagt viðseingandi eitthvað þá er honum skyld að leiðrétta neyrt frásögu ranga.

II. Í sumum samningum er það þessenda fyrir gildi samningins, að aðilar segi rétt frá um þess atviti,
er þessum er þessum er þessum. T.d. kaupl. § 42, 1 mgr. og 43. mgr. l. 17. 1914 § 5, 12-14. Engu skyldur
til að segja rætt til um aldur við líftvæðingu.

§ 2. Aðrar ógildingarástæður. I. Ef ná, sem skuldargjaflykingu er beint að, er : þá ástandi, að hann
getur ekki (litilbætt er) skilið gjaflykinguna eða hann getur ekki komist til vitundar þessum, er þess ógild.
II. Í lofordit gefið af þessum, er sá ástand þess er eitthvað athuga vert, t.d. óþakvæddur,
drukkun, gestveikun, þá er það eitthvað ekki máli til ógildingar. Ef lofordit mottakandi vissi um ástandit
og sé að lofordit þess af þess, þá er það ógilt. III. Í þessum þessum þessum rættstafur
þessum þessum, er sviftis um þessum og hafa gert þessum þessum þessum þessum þessum þessum
til vitundar mottakanda þessum er eftir þessum. Sama sp. og um. l. 25. 1929 § 12. Sumir a. m. h.
telja þess ógildur, þá sé réttmat eftirvænting ekki vakir.

1. Gjalding vegna eignisleika við hina lofetu greiðslu. Lofort gegn lögun og veðsami. I. Lofort þarf at vera nazilegt á brettid, svo at sjá megi hvernju er lofat og met hvernju skilvæðum. Þess er þá at gata at oft beta lagaakerati inn, t.d. kaupd. 95, sigll 93/24 og 155, hjial. 38, löguner, þeim vengju og met dómstöðanna. Nazilegt á brettid þá vísat sí til ákvæðanna þriðjanna eða lofordsmiðtakanda. Standi semningur gfiu þar þat eftir atvikum þvort gjaldi einstakara atvita er komit undir samböndu lagi um önnur atviti: eða skki, þannig mun samun. gjaldur hafi meun samit um lofut atviti, þá skki nánt samun. mun einst. atviti. Verður um þau atviti at fara 1. eftir alm. skýringaveglum, 2. eftir heglumanta skilveingi fyrir gagnatila, 3. þau falli alveg niður. II. Impossibilitium nulla est obligatio, stundum alveg ógilt, en stundum einungis ógilt at atalþri eða í brott. III. Semninga þekki atalveglan, sjá fl. bl. 14. Lofort gegn lögun er ógilt, þess at gata, at þvort lög um samninga er deklaratívísk loford gegn alm. niðferð og veðsami og ógilt. 1. Um samn. þekki og undantakn. þess. 2. Þli greiðslunnar getur verið þess at þli at lofordit sí á móti lögun eða heitarleik. 3. Lofort er um framkvæmd þvorku er brjóta lög at rétt annara eða rétt fjótt félagsins, þar á meðal áskundaðleg eignir réttindi, t.d. at fl. 518, þegar at huga á tabmörk þessa þá kemur nauðsyn verksins niðög til greina. Nam gata bundit af þakali rétt alment, t.d. með próventuramun. eða félagssamun; þannant annars. Þannat at veströja, skv. l. 18. 1887 54: Sjá og þekp. 25/9. 1850 9/4. Sjá um tabmörkun á lengd vörðingartíma til vinnu, hjial. 53, 2 megr., l. 11. 1927 53, sigll. 5 588 og 67 Ráðstöfunarréttur á þvortignum er bundinn skv. utul. 55 15, 121, 211, þekp. 20/6. 1849 54, l. 1. 1884 512, l. 75 1917 53. Sjá og l. 63. 1919. Sjá þar um l. 55. 1926 51, l. 58. 1913 52, l. 6v. 19/3. 1819 51. Sjá og at ummálöggjöf örsök eða til þess loford málium skki við, en sí þat samnat at loford spratti of vissum ólöglegun og óvirklegum áttatum þá er þat ólögligt t.d. endurgjald þvort at minna skki glap, sjá hegl. 55 118-123, um verk: sjá l. 10. 1890 52, skv. þekp. 27/5. 1859, 1. Um þvortingu þess at samun. er gagnatökur lögun og veðsami 2. Alment er lit. d. met vissu hegt at segja um civilrettarlega þvortingu ólöglegra samninga. Líkver er þá fyrir þvort at skki samun. hafi eitthvort meira: þvort meit sár er veðsamingur, og þvort er skitt loford ógilt, þegar lofordsmiðtakandi sí eða átti at sjá, at þessi eignisleiki var við lofordit. En hafi hann þvortat sétt sé átt at sjá þessu gilla er lofordit gilt, svo at a.m.k. megi heimta voragratatö þann er at sega hafi verið brott. d. gegn vordunarlöggjöf, þá mun hegt at þvortja fram vara. greiðslu, og þat jafn vel þá hinum hafi gillium verið ljós. þá at loford um verk sí ólögl. hegt

er ekki þess met sagt, að sé réttgerðingur, er uppfyllir lofordit, sé ólöglegur. Þó nokkur hlut. sama.
Sé ólöglegur getur hinn hlutinn verið gjaldur. 3. Gerðingur til þess að komast í þingum lög
(negotia in fraudem legis) eru stundum sagt in ólöglegur. Þetta þó manna rétt, þar sem þó
lög banna eitt réttarsamband, þó verði eit aft rétt at menn gangi í annat, sem á orti hinn sama.
En þess vit er at athuga, at þó lögin nefni einungis eitt, er þau banna, þó geta ástæður þess
og tilgangur krafist at banna má og til annara skyldra. En þetta á at riast met hefiflegri
skýringu og analogi. ^{skr. t.d. 1.10.1890 22 og reglur um vet} Þess forma er annat en þetta. **IV**. Þó þess veri krafist til at loford sé
gilt, at móttakandi hefti: hægræma af fullnægging þess, þó lögin nægilegt merkji um þó hægræ
muni í þess, at takt er við lofordinu. Ut af þess sig er þat ekki nægilegt, at lofordit
verði metit til þess (þessing), er af þess er ekki met þó er þat oft merkji þess, at þess
er inn á þess seit, er lögin lita afskipta þess og má ekki gefir.

Brottfall ogildingar. Statfesting. Ut statfesting ogilds lofordis verður at lita svo á, at
réttur til handa lofordis móttakanda sé þess stöfuastur við vitarþessinguna. Á hinn lögin
verður at lita svo á, at lofordsgjafi vilji ein binda sig til þess sama og hann hefti: varit
skyldur til, ef eldra lofordit hefti: varit gilt, t.d. gjalda vexti svo sem eldra lofordit hefti:
varit gilt. At ötra hefti: menn slík statfesting ekki verka aftur á bak, svo at hin
mendi falla ein gjaldi, ef gjaldur þessingur annar bemi inn á milli. Fjórholddmatur mendi
þó geta statfest þessing óþessáta met þessum áhrifum. Vitarþessing getur varit þessandi.
Sumum ogildingarastatum þarf at hreyfa einn á hvetinu tína eigi þess at komu til gr. sigll.

Kompetence ogilding. Ekki er hægt at beita lofordi skr. atalepi einu, ef þat heftur sig við ⁹²³²
þessing manna. lofordit ut af þess sig gilt, skr. kaupal. 55g. En skortur á þess þess móttakanda
ut: loban gjaldi lofordis. Þess lofordit er gilt skal greiða fullnægging. Gjaldprotamatur er ekki in hálil
deldur inkompetent (á þess). Sé lofordit hans gefin met þess atvikum, at þess bindi þess ekki,
skr. l. 25. 1929 512, skr. þessingingarmeglu og skuldabref, þó geta þess ortit bindandi þess hann gjaldur
og eigi hann utan þess, nema lofordis móttakanda hafi átt at vera þess þess, at uppfylling lofordis
var gegnstat rétti þess. Sjá og skptl. 55 57, 63, l. 3. 1950 511, 13, l. 20. 1923 520, 21, þessingum.
Sjá og þessingarmeglu gjafli, er þess er þess þess oftast ut: lobut, skr. þess 547, 1 megr. Þó lofordsgjafi kompetent
verður lofordit gilt. Sama af þessingum sé, er réttum á, statfesting lofordit.

Pulltrín

b.e. samur: nafni samurs

samur á eigin nafni

Lofort þygt umbodsmannu. I. Botberi (Buct), fulltrúi (Fuldmægti), umbodsmatur (Kommissionari)

þegar greint skal á milli hvort matur gefur lofort; eigin nafni eða nafni þriðja manns, svo er að þau eftir þau, hvort vitræmjandi hefur skv. þau, sv. þau hefur þau, ástætu til að atla að lofortsgjafi vildi binda sjálfan sig, eða hvort vitræmjandi hlaut að sjá, að lofortsgjafi vildi binda þriðja manni.

Stundum er það, að andi að lofortsmáttebandi leggur enga áherslu á við hvern þann samur, en þegar er ein ungis að komast í réttarsamband við þann, sv. þannigum er gættur vegna þess, hvort samur þau sv. lofortsgjafi eða annar, þetta er t.d. met umboð: bit. Verður þá umlyjótandi bundin, II. Sv.

þann gefið hefur öðrum umbot til réttangerninga, þau sjálfur réttindi og skyldur skv. réttangerning; sv. fulltrúi gerir í nafni umlyjótanda og innar umbotans. Þetta er réttuð met þann hatti, að lofort umlyjótandi hafi þess að met fulltrúans sv. botbera, gefið þriðjansmanni lofort eða kvæðilofort um að verða inn sv. vissra takmarka bundin við réttangerninga, sv. fulltrúinn gerir í nafni umlyjótanda gagnvart þann. Því sv. þau sv. tvað gífirningu sv. vata I. til vantarlega vitræmjanda, sv. til fulltrúans.

Greina á milli umbots, sv. einungis hefur á gífirningu umlyjótanda til fulltrúa og umbots, sv. hefur sjálfstata tilvera gagn þriðja manni. T.d. um bit stóra: þess tilþykning til þriðja manni, opinberlega auglýst, skriflegt umbot, stada, sv. N. S. 1-9-13, l. 42. 1903 25, sigl. 58 1b, 53-56, 59-6f. III. Matur er getur verið á umbotinu gagnvart þriðjansmanni og heimild þess, sv. umbotið veitir fulltrúans. I. Heimild fulltrúa þau eftir þess eftirvæntingu, sv. umlyjótandi hefur vakið þá þann sv. vilja sinn. Gífir þetta verður umlyjótandi bundin við þann verk fulltrúa, sv. innar umbotans. a. Hafi umlyjótandi gefið umbotinu sjálfstata tilvera gagn þriðja manni verða þessumli umlyjótanda til fulltrúa þau þess sv. þriðjansmanni. Sv. N. S. 1-9-13. Sv. sv. vitræmjandi

Stakunnugt sv. takmarkaninn sv. verður umlyjótandi skv. bundin, l. 42. 1903 III. heli, sigl. 58 1b, 53-56, 59-6f. b. Hafi umbotið einungis á gífirningu umlyjótanda til umbotans fulltrúa verður umlyjótandi skv. bundin, sv. fulltrúi þau þegar sv. heimild þann sv. umlyjótandi geti vðið skatalsótarskyldur sv. alm. skatalsótareglunni. c. Kvæla sv. autgumarábyrd sv. heimil sv. isl. rétti. d. Umbot er alment

eftirballanlegt, nema fulltrúi hafi einhverja sv. þessumli af þess sv. umbotsgjöfina inn, sv. l. 42. 1903 20, sigl. 58 1a og 6b. Sv. vitræmjandi þannig sv. alþykölur þau þann eigan rétt. Annars eftir þess þess umbotinu sv. þess (sjálfstata tilvera sv. ekk), þess sv. engu sv. rétt.

Annars eftir þess þess umbotinu sv. þess (sjálfstata tilvera sv. ekk), þess sv. engu sv. rétt.

Annars eftir þess þess umbotinu sv. þess (sjálfstata tilvera sv. ekk), þess sv. engu sv. rétt.

lofard til annara en þeirra, sem skv. umhaldi lofords eiga að fá réttinn. Lofard til kommissionara
I. Fgriv utan hestabíð fríðjamaunsgemning, lofard in favorem tertii, liggur það, ef umboðsmatur
tekur við lofard: Þess fgriv utan og skautrym slíkra gemninga, l. fríðjamaunsgemningur er skli at: í þ
handi þegar matar hjá sív gfrí þvi við annar, að hann atli að láta fríðja manni greiðslu í t.á. Skilgrt:
fgriv fríðjamaunsgemningi er, að lofard ^{gfrí} láti lofard: í ljós og það fullnagi reglumum um gfríð
lofarda, að lofardsmíttabandi taki við lofardinu til að skapa mat þvi rétt fgriv fríðja manni.
E ^{reg. gæsla} einhver interessaratur þarf þvi að vera við, sem heint taki við lofardinu. Dami um slíka
gemninga: Sjandi þat rignar ísbilur fríðja manni einhver not af heuni. Matar kaupir framfarli
handa í þessum hjá vátugggjarstofnum. Deiginlegir fríðjamaunsgemningar er t.á. lofard gfríð
skuldara um að greiða skuld hans. Í þessum tilfallum þar mottabandi sjálfur réttinn er má fram-
selja hann fríðjamaunni, og hefur það þá skli áhrif þá lofardsgfríð hafi á matar ort: í gjald-
þrotu, sviftur lögrati áta breytt vilja, svo að annars væri hindrandi fgriv lofordsþega, ef það
heft: fgríð stofnast við mottöku hans. 2. Næmari ákvæðum um rétt fríðja manni þar eftir lofardinu
sinnu heintis hvort fríðja lofardsmíttabandi hefur rétt til að þenjja lofard: fram. Þess sam við þatutur
fgriv rétti fríðja manni eru hagnæmni lofardsmíttabanda við réttavöðhu fríðja manni, þá gætur
míttabandi gfríð ^{þess} réttinn ^{þess} eftir. Eft er mottabandi þá bundinn til að gefa hann skli eftir.
Hafi lofardsmíttabandi rétt til að leysa réttinn upp svo að hann rígt: sjálfur fjárlagslega góðs af
upplæmningu, þá þá kreditarar hans og erfingjar skli þann rétt. 3. 25. 1919 516 er undantöku fra
þessu, það gætur verið mig til að varna upplæmni, að stofnum réttavins verði fríðja manni skatleg
ef hann er upplæmslegur. Sama ef það er alveg óvenjilegt, að slíkum réttur sé þegatur upp. II. hof-
ort gfríð fulltrúa. Þess þar fulltrúinn eugen rétt, hvorki til upplæmni at annars, nema hann hafi
það skv. um bot: sinn. Um igildingu vegna mala fíðe lofardsmíttabanda er þess hér að gæta, að
báðir eiga að vera bona fide fulltrúar og umlyðjandi, skv. l. 17. 1914 §§ 12 og 13. III. þegar lofard er
gfríð kommissionara mun réttast að láta svo á, að kommissionarinn hafi þegar afhent kommittal
fgrivfram þann rétt, er hann þar sam kommissionara, þ. e. bundit af hafi rétt, og verður þvi kommitt-
antinn sigandi þess réttar, er lofard viðsenjanda verður kommissionarinn, sem heit og kommission-
arinn þar réttinn. Kommissionarinn hefur þá tryggisgærrétt gfrí þessum rétti og verður reklu um
þenjning hann er rétt gegn skuldara

þegjandi lofoft og kvæðningu. I. Orð þú þú, at mestur gævi eitthvort verk getur legið
lofoft, þó það sé eigi beinum ortum sagt. Eins geta lög (i vidari merkingu) heimilat, at líta á vissa
atvötu mána sem lofoft, t.d. l. 3. 1878 & 31. Þegjandi lofoft at gæva hér á milli, sömuleiðis
at gæva á milli þessara tilfella og beinna lofofta, sömuleiðis at mestu um allt. Líta verður
á verk sem lofoft, þegar þú er svo háttast, at það verður sama traust til, at mestur vilji
einkennis gættale, eins og ^{ortast} lofoft um hana mundi verkja, þar sem það væri jafn frjálíkt, at
mestur hefti umvit verbit ári þess at vilja þetta eins og mestur lofofti ári viljans til gættale.
Þeim heimild getur og lítt til þess, at verk, er ekki falla hér undir, verði talin lofoft. Þessi um
þegjandi lofoft: Þanta vörur ári þess at taka fram um borgun, lítið um framkvæmd verk
ári lofofta um einkennisgjöld; I. Almenn heimild afbirtaleysi mána ekki. Þöru máli at gæva, ef svo er
at gættale og einkennisgjöld mestur mundi gæva fyrirvara um, at hann væri ekki bundinn. Svipað um
vörubla mistalaskyldu eja t.d. l. 3q. 1q. 2 & 3 b, 2 b, 27, 32, 54. 2. Gævi mestur ekki fyrirvara i
gættale at er hann bundinn við naturalia negotia, 3. Sá, sem tekur við fyrirvent matum, sem
afhent um. mest vissum skilyrtum, verður skyldur til at uppfylla þau, við það nith at taka
vit vent matnum, þó ekki hefði hann haft öðra löglaga heimild til at taka vit þau. I. d. umna,
þegjandi vörur, sigill § 15 q. II. 1. Almenn heimild um gættale lofofta hanna hér til gættale. 2. þess er
at geta, at þú mittaleandi gættale i tilfellum I, 3. gættale þess um leit og hann tekur við
gættale, at hann vill ekki binda sig skilyrtum, og þú verki ekki rithmata eftirventur
um einkennisgjöld, þó verður hann engu at síður bundinn. Gættale hann hefti rithmata ístætu til at
atla at einkennis væri krafint, losnar hann. Ekki heftur bundinn vit ókafilaga lítt
einkennisgjöld. At kupa og at ^{vörubla} reklamations skylda er annast um gættale lofoft sta þegjandi

Réttarbrottit. 5. Sléi á að rannsaka skatabótakröfu þess, er fyrir tjónu verður, gegn þeim, er veldur tjóni með verkum, sem er gegurðaðt reglum laga um hværnið eigi að skali breyta.

§ 27. Alm. skatabótareglan (Kulparreglan). Spurningin er hvata verk eru skv. ísl. lögum skatabótabygð. Sléi skali rætt um refsingar og skali þar skyldur, sem annars spretta af því að hinum skarta rétti er keldit upp gegnvert réttarbrottinu t.d. um diktationsskylda. Svargi í lögum gefur þeim áherslu regla um, hvata verk séu skatabótabygð, er mátt gert fyrir alm. reglu samst. og mátt lagaker. t.d. um skv. sja t.d. hagnal. § 302, tsk. 12/2. 1872 § 2, l. 20. 1901 § 3, l. 17. 1902 § 3, l. 2. 1904 § 7, kaupal. § 323, 42, eiall. § 13, 225. Það eru tvö skilyrði fyrir skatabótakröfu: óljátt; verkitt á að vera ólögmatt, óljátt; ut, at verkitt á að vera vitavert, þ.e. annaðhvort af ástæðingum eða gáleysi. skv. t.d. l. 28. 1893 § 8: Almenn skatabótareglan hljótar svo: at bótabygð verður til fyrir réttarbrott af ástæðingum eða gáleysi.

Réttarbrottit. I. Réttarbrott er röðkun lögreglundatra gæta með verlausit, sem er ólöglægur gegnvert þeim, þá einhver gæti; ein gert lögreglundit réttindi, og þar með séu hönnut viss verk vegna tillitissins til þessa réttar, þá er skali þar með sagt, at virkvent verk, sem hugsaulegt er, at skarti réttinn þessirfi at vera ólögmatt eða þanna: löga nit réttinn. Á m. b. verður at hefjist þess at samulegt samband sé á milli verkeins og réttarskerðinganna. Verkit á að vera hattulegt, hiðari skylda hvílin þá á þeim, er hafa sérstaka skylda til at gera ráttatöfnum gegn hinu ófyrirsjáulega. og þeim, er skemma ~~skarta~~ ráttatöfnum, skv. hagnal. § 287. og til þess at um réttarbrott er at nota er skali mátt at samulegt samband sé á milli verkeins og réttarskerðinganna, því at nauðsynu verkeins hefur og þingingu. Verður þá á sunan löginu at lita á nauðsynu verkeins en á hinu á mikilvægi þess at réttargættin njoti nægilegrar verndar. Á mat þetta at vera gert af góðum og skynsamnum manni, þunnugum þessum máli, og er mátt fyrir gert, at hann þakki öll þau atvik, er máli skifta, sem manni gjörleitt gæta þekt. Ef tillitit til réttarverndarinnar verður hér ofan á, þá er um réttarbrott at nota ella skali. II Um röðkun á rétti þarf at vera at nota, höskunin er fyririst folgin: verður um sjálfum eða afleiðing þess. Réttur = réttargæti: er hvort réttf. hefur gæti, sem er svo háttat, at það gættur notit réttarverndar, þá lögin hefur það skali beint. En alment er skali veittar skatabötur nema fyrir fjárréttindi: Ast. met og móti, Allm. réttatöku

undantökningar eru þá frá þessu, sja l. 28. 1893 § 1. l. 39. 1921 § 3, hegul. §§ 303, 305, l. þv. § 205
á verkum. að vera refsiverður en þarf þess ekki skv. § 303. N. l. 1-19-21. Best. damnorum positivum
og licorum cessans hemur til greina. III. Það er nauðsynlegt að rá skatabótaskylda hafi umið
verk. Meðan verk feringur, og actio intrinsecus necessario, og verkmatar (varvabla), sem
hemur af ósiguris gtri orsökum óvitvátanlegum felkur ekki hér undir, sja t. d. hegul. § 110. 2. l. þv.
Verkið á að vera orsök (conditio sine qua non). Orsakasambandið á að vera fjnirgjáanlegt.
Best. beinan og óbeinan skata skal bota. Sja um botur fyrir dauða annars hegul. § 304; skv.
sigll. § 225 og l. 58. 1929 § 30. IV. Svo sem fyrr er sagt þá getur verkmatar, sem er hattulegur
fjrnir réttargæti, verið réttmatar, þrátt fyrir hatti, vegna nauðsynar sinna á nýta. Á hafi
þessi er ólöglegt hafi matar tekið á sig verkskylda, eta hefur t. d. heimild til að minna verk mið
því móti að gera varntarvátstafningu, sja t. d. l. 58. 1909 § 4, 29, hegul. § 133. og hegul. § 198. Men
verda ekki skatabótaskyldir fyrir varvabla, skv. hegul. §§ 110 og 201 skv. 303. Sja þá á mót. t. d. § 3
293 og 294 skv. vit 202. Men verda að gata þess, að þá þeir eigi einhverri rétt, þá verður að
þita honum með slögum og innan takmarka, er af lögun leitir. V. Sérstök atvik, sem gera
hattulegur verkmat réttmatar eru: 1. Verk gert: i. neytarvörn, skv. hegul. § 41. Gata þess að
neytarvörn verður einungis beitt gegn þeim, er ávarna gerir. 2. Verk gert sem löglg réttmatar
þá til að halda uppi lögun, i alþjóðarkiftum t. d. stríðsréttur, réttur mikis veldis skv. hegul. §§ 125, 129,
131, og einnig ef það veitir minnst slíkan rétt sigll. § 106, Forðbravald, l. 57. 1921 § 22, sja þá
l. 28. 1893 § 8. 3. Neytarréttur. Aðalheimild hegul. 42. afl. Það er heimilt að skata relativt réttar
gæti, þegar það er nauðsynlegt til að vernda salsalut réttargæti (lif, heilbrigði, velferð). Þess
er að gata að eigi má fara ein langt hér til að lýsa verk réttmatt eins og þar sem einungis
er að tala um hattulegt verk, því að hér er um að ræða beina ávar, þá um mega fara svo
langt að lýsa verk réttmatt þá skata þarf minna hatti réttargæti ef það er gert til að
hindra gfrvofandi hatti á miklu meira tapi. Men að þá hér sé réttmatt verk þá er
þá hér venjulega skatabótaskylda. 4. Það hefur þýðing, ef verkið er samþykkt af þeim,
er tjáit hjólar, eta kann á sök á þeim. 5. Bligtmisskylda vit gfrvofandi getur gert verk
löglegt. Á einum vit um hatti og e. t. v. um sigll. § 83.

§ 1. Dolus, culpa, casus. I Dolus (ásetningur eða svik): Vitneskja um ólögmæt; verðsins það
altaf að vera f. hendu, en stundum er það og nauðsynlegt að verðit sé gert: þeim tilgangi að veldi
tjóni. Ef verk og afleiðing felur nafni er vitneskja nóg. Culpa (gáleysi) finnst, at et: li hefur
vitast um hættu og óréttmæt; verkas, en ein nauðsynlegur ástæða talið at tjón mundi eðki
verða eða hann veit eðki um ólögmæt; t, en heft: átt at sjá það. Greint á milli Culpa
lata og culpa levis. Saka er casus afsakanleg villa um réttmæt; brots. Stundum
er culpa notat: objektívri merkingu um réttarbrót en casus um réttmæt, þ. s. um tjón
aftjálvildjun. II. Casus eðki sbatalbotaskyld: Gáleysi er þeim köndum þegar eigi er mynd
sú atgæla, sem matar met veigulegum hef-likium, þunnugur þvi afri, góður og skynsamur
gæt og mundi hefa sýnt: þessari ástæðu, Til þessara lammur benda t. d. l. 43. 1903 § 13, l.
15. 1913 § 129, 3 mgr. l. 13. 1905 § 18. En l. 43. 1917 § 10 og kaupl. §§ 23 og 42, 2 mgr. Benda
þegar til at fara eigi eftir hef-likium þess manns, en það er eðki rétt, þetta vit: lokar
þá eðki at taka verði nokkurt tillit til hvort manni eru alþvinnir. Varjulega stundur
á sama hvort culpa lata eða levis er, hvortveggja sbatalbotaskyld. þegar um batar
þ. ummaterialet tjón getur verið ástæða til at takmarka þar við ásetning; þvi at þar er
tíðast um preventív ákv. at ræða. Alm. óhætt at segja, at verk er sbatalbotaskyld,
þegar það er þess eðlis, at góður matar mundi: ástæðu vinnandi hefa látið vera
at framkvæma verðit vegna tillits til hins skarta réttargæðis. III. Svein undantöku
ef casus hefur sbatalbotaskyldu. þar á matal er það ef matar notar á ólögmætun hatt
tjónréttindi annara t. d. sola eða neytela, ^{miðað at myra og byta} þá eðki ef þetta stýðst vit þessa fide afleiddingu
intar vivos, sbr. l. 25. 1919 § 28. Slv er þá ábyrgðin einungis vera rei aestimatio
þessa botaskylda heilir á þeim, en lokar öðrum tjón með þvi at framselja greitt eða ógilt.
skuldabréf, sbr. l. 2. 1798 § 2. Einnig casus ábyrgð sbr. N. l. 1-19 21 og
l. 29. 1885 § 13. Varvæsla á uppfyllingu bröfvaréttarsambands heilir á
öðrum grundvelli at öðrum prot: a. m. k.

§ 30. Aðstoð við réttarbrott. Um að nota þegar réttarbrott verður þá fyrst, er mannlægan verður. þannig um á milli. Allir samnála um að gæta alm. réttarbrotsreglur gildi sé hinni millibornandi verknadur objektívt normal áta subjektívt abnormi. Sumir halda fram að annars þannig einu og öðru af um samtaka gætaþykku er að nota áta beina þótt- töku. Þenda á öfubandi spjannari, vefsileysi gáleysis í slíkum afnum, og að sé, er sjálfur á sök tjóni sínu á eðli regnesvætt til annars. En gáleysi getur hef og komit til þó sjaldan sé, t.d. stutt að réttarbrott annars, og eftt annat í hvetið réttarbrott. Hlæfir hugtakið að stoð við réttarbrott þann eðli þyðingun, og þanna alm. reglur til granna.

§ 31. Aðstoð, er losa menn undan skatabótabyrgð, þó um vísitandi (dolur og culpa) réttarbrott sé að nota. I. Samþykki þess, er fyrir réttarskertingun verður itilboðar bótgrætt þetta gildi fyrst og fremst um afbráanleg réttargætt. þess og þess, er samþykki á þess uti- boðar í lögmæti metan samþykkið standur. En þó getur og gilt þó að matar megi eðli afbráa lögmætti þess t.d. líf, skv. hegl. § 197, vegna þess að þess má líta á bótavörðun, sem hvern annan afbráanlegun fjárvætt. þetta á þó eðli við þegar eðli er beint verið að venja rétt þess er fyrir brottinu vart, hegl. § 305, skv. § 168. þetta afbrá og oft ógilt skv. reglun um lofart gegn lögmæti og velsami. Þess reglun um gildi lofart þess til um afbrá. Matar getur eðli afbráat bótavætt annars, skv. hegl. § 304. II. Kompulsio þess þess þess eðli undan skatabótabyrgð, eðli heldur þó um sakaband slíkt og í hegl. § 57 sé að nota.

III. Þó itilboðar eðli bótabyrgð þó matar uminni verk sam umboð matar áta negationum gestar, með ^{fyrirskotunum} þessun þó þessun, skv. hegl. § 164, hegl. §§ 52, 53, skv. 302, þetta samband þess þó oft þess áhrif, at umboð matar uminni er í vilun, er itilboðar í byrgð. Lögmætingar. IV.

Þess þess um þessun um þessun. Eðli hegt að gæta strengun þessun er gætt er um þessun. I. skv. l. § 1907 § 5. þá menn lífa vera þessun, þann skatabótabyrgð. En eðli gættun í slíkum lögmæti verða gættun þessun skatabótabyrgð. Þess megi umgunn þessun er þó vitanun um réttarbrottit itilboðar, þann eðli áskunungun. En þótt þessun þó normal melibvart. sé um gáleysi réttit réttit itilboðar skatabótun alveg lífa þessun, sam eðli gættun gættun gættun þessun brottinu vegna eðli. 2. þess, sem eru lífa vitanun at hegl. § 40 á við þó er skatabótabyrgð. Meiri vafi um þá, er § 39 tekur til. Eðli þessun þessun þessun. Skv. skilgreiningunni á gáleysi er réttit að telja þessun menn skatabótabyrgð.

M. Eigin sök þess, er tjónit bitur. Ef tjónit er einangin sjálfum menni at þenna þess hann
einn ábyrgtinn, sbr. Mh. 13 og 23, l. 28. 1843 § 2 og 8, sigll. § 196. En sé verkanatur
manns ekki að kvót orsök tjónsins eða ekki einu sinni gáleysi þennar hann alls ekki málin
vit. Því er um at reita það tilfelli, þegar sé er fyrir tjóni verður, á það sök þess, at
hann hefti: heft bótavétt gegnvert átrúum, ef hann gerir það sama, er annar matur á þess og sök
á: það vildu menn áður láta tjónbitanda þessa tjónit af hann hefti ásetning, sams af þess
einn hefti ásetning þá hann ef bótir voru gálausir þá sé, er nær var fjórðunn mat
verk sitt. Núi þá þess at tilgegnit at jafna tjóninn eftir atstatunum, sbr. sigll. § 225.
Samségla um áseta bótasýklu: l. 56. 1926 § 15. VII. Tskp. 9/5. 1855 § 3.

bifskiloz.

Til þess er réttarsöfnandi státréttur. Alm. atkúgæmdir. Annarsstaða tolat um réttar-
stofnum vegna sameignar en samnings, sjóttjóms, þétts erendisráðgjafar, úrskurtað ríkisvalds
geta stöfnat rétt, annig heft. Skýldu skv. lögul. § 110 og 201. Slv rannsakat hvort þóttaskýlda er
gagnvart þeim, er ekki hafa á öðgumetan hátt valdit fjórtjóms.

Autgumarréttur. þvi heftit fram, at ástáttur þess autgum á þóttmat annars eigi at hvirfa
aftur til þess. Atkúga málit í einstökum tilfallum: 1. Ef autgum er skv. réttargæmngi milli
atíka, þá er réttargæmnguminn annaðhvort alveg gildur, at a alm. ógildingarréttur þanna til
og þá er hann alveg ógildur, en engin autgumarréttur þannat at. 2. Ef autgum þannur af einblíða verki
þess autgata. þá er vinnibátur réttur, skv. hlutargættar og vísabættingarréttur, með takmörkun
af ástíctio þessa fjóla. þess þess utan. a. Sé notkun á hlut annars réttarhvort, sem tíðast
er, þá þannur alm. skata þóttarréttur til greina um mála fjóla, þá a. t. v. með ábyrgðartakmörkun
skv. l. 46. 1905 § 5. Sé máttur þessa fjóla verður hann at greiða vera rei ástíctio, sem
er annat en autgumarréttur. Ekkeft þarf hann at greiða, ef hann stýttat vit intar vicos gæmng.
Slv þvi aldrei autgumarréttur. b. Sé notkun á eignum annars lögmát, þá þarf stundum at
greiða batur, en þá er full þóttgreiðsla. 3. Autguminn þannur af verki þess, en tíðast
þíttur, þann t. d. þóttur hlut annars. þá þar hann stundum með gagnvart þíttum t. d. þess tollat
en þótt er ekki autgumarréttur. 4. Autguminn þannur af verbum þíttja manns, þá er vengin-
lega enginn réttur stöfnat, og þanna þvi vinnibáturarréttur til greina, nema þar sem at
ástíctio þessa fjóla verður ofn á. 5. Náttúruvísindurinn þannur vinnibáturarrétt, skv. hlut-
gættar- og vísabættingarréttur. 6. Autgumarréttur er heldur aldrei þítt, meðt. svo
vísat um. l. 1. 1884 § 93, l. 38. 1901 § 12 og l. 56. 1914 § 163, en þar einungis um skatleysis-
réttur at ratta. skv. þá a. t. v. l. 13. 1905 § 19.

§ 4. Réttur til böta fyrir fjöggráttaleið. I. Slæmning þess af einu hafi á bestum hátt fjárlátt
vegis annars? Samur vilja láta þann, er autgert greiða skv. autgennæglumni gróða sinni. Slíkt
mundi þó skilfa manns forráttum eigna sinna og láta þann dæmtólum í t.é. Slíkt þannur þur
sinneigis skatleyskröfu til: þ. e. kröfu, samur þannig fyrir komit, at það sé ávæntanlegt, at
vitunberning á þessum þög framkvæmd gegn þann, er fyrir autgennæglumni vort, ekki ver settan en
þannur var fyrir autgennæglumni. Sjá fl. 11b. 2 og l. 6b. 1913 56. II. 1. þess tölleudi, slv. fl. 11b. 2
l. 1. 1884 510. Þangað þannig þó, at eigandi sé skatlaus. þess tölleudi er oft einneigis undirþátta-
vættur. þessi réttur er ekki útláttur þó at framkvæmd böttanna hafi verit vissvitandi réttarbrót
2. Þess er talið, at þá, samur leysir til sína kröfu, er annar var skyldur at greiða, á þann
hátt at skuldari losni, þá: tilsvareandi kröfu gegn skuldara (þessur er þannur leytir kröfuna fyrir).
Slv. l. 1. 1884 563. 3. Hafi maður með fjárláttum unnið gróða handa öðrum, en sé vill ríðan
taka gróðan til sín, þá á maður skatleyskröfu, þ. e. kröfu fyrir utgjöldum sínum, þó ekki
meira en gróðan hafi, slv. 11b. 541. 3. t. v. nið. setja þá alm. reglu, at sé, er spinnur
öðrum um gróða með því at hafa utgjöld, er gróðamaturinn hefti annars ávæntanlega
hátt, þá skatleyskröfu. III. Alm. reglur um réttargæmningu og réttarbrót geta vitkæpt réttur
til böta fyrir fjöggráttaleið. T. d. réttur kröfuhafa til at framkvæma á skuldara kostnað, ef skuldari
vanvörður, sjá 11b. 514, l. 6b. 1913 58, l. 1. 1890. 55. Sérst. tilfalli: 1. Handtöng utgjöld af
samneigra eiga at leuda á öllum 2. Slæmning erendisráttur. 3. Reglur um vitabæsting, 4. þess
önnur sérstök tilfalli.

af hilla bótabygðir.

Bótaréttur fyrir tjón, sem kemur af verkum annars, en ekki er réttarbrót, sliður réttur en undantekning. I. Aþyrgrt á réttarbróti annars. Aþyrgrt af stultót er að fara. Þessum af máttum fara annar

tíð að minna verk, en sýni ásetningu eða gálegu við að velja áhafu manna vandræðis við eftirlit eða skipa. Aþyrgrt á þeim, ^{síðstaka} eftirlitabygðir kafa. sbr. t.d. l. 67. 1919. 31, 3 megr ^{sigll. 864} þetta allt í samvæmi við alm.

skatlabótareglur. Frá þessum lara, sbr. t.d. fl. 2ll. 17 sá regla í isl. lögunum, að atvinnuvertandi ber áþyrgrt á tjóni þeim, sem embættislausu: þjónusta þeirra valda, þá atvinnuvertanda verði þessum um

best ásetningur ne gálegu. A mátti þessu eru þótt að þetta lara við gífur alm. skatlabótareglur um samvæmi. Sú regla þá ekki algild: isl. rétti, sjá t.d. ákvæðum gálegu, ^{síðstaka} máttu

28 tilagt að sá, er hendir grótann berir og áþyrgrt á tjóni, er af verkum vertur. Mátti atgæla. 5; 5 tak áþyrgrt til þess: mótuna löggjöf. Sjá sigll. 313. Endurgjaldaréttur. Tjónið er rétt

við fram komandi verkum. II. Aþyrgrt á tjóni þeim, er dýr valda. Alm. skatlabótareglur, af sök vertur á gelfin, t.d. sigur lundir á manni, eða vandræðis gæla, sjá fl. 2ll. 16. Sér að

vata um tjón, sem eigaða vertur ekki sök á gelfin og kann ekki tekið áþyrgrt á. I. Þert. Sjá réttarbrót 27. 1294 35 um rættur land o. f. h. 36 lögfert þá koma skatlabótareglur og til greina

um kagaleit, sjá fl. 2ll. 16. og 17. (einungis alm. lögfert), þá ríttasta gætt 1870. Mátti e. f. v. gilda ann. Sjá heit löggættur var 2ll. 31. Gætt löggættu fl. ni fallin niður, kemur

e. f. v. til máls að láta l. 66. 1913 koma: statur, þótt þá mjög heit. Mátti um má rekka þá af sér, sbr. þá 2ll. 34. Ef gættur er sigildur áþyrgrt eigaði lands sjálfur eða sá, er gætt

á að halda við 2ll. 33 f. blati, Ef gættur er gildur þá má setja þá um, sbr. máttur um þótt 2ll. 33 i. f. og um virðisveru á fl. 2ll. 33. 2. Tjón, er skemmtur vinna berir á

annari. Samlega almenn regla, sbr. 2ll. 35, að máttur er aldrei skyldur að borga. kanni skata bótur ann skemmtu sá, er vertur af tjóni valdur. Rétt máttur að greiða allt tjóni epp að þessari

fjárhæð. Sjá einf. Bl. 27. 1294 35 22, 37. Sérstök skylda að gæta sumra dýra. 3. Tjón er skemmtur vinna á minnum. Máttur verða sjálfis að gæta sín, ^{þessum} gagnvart sérlegu hollþessum

2. Sumar telja að réttmáttan heituleg verk sé bótaskyld. Gfirl. eru réttmátt verk ekki skatta
bótaskyld. En þessi er haldin fram, að sé verkið óvægulegt, og hafi óvanalega mikla hattu í
fór met sér, og sé vinnandi hveittan ljós eta eigi að vera hveitt ljós, og verkið einnigis heyrilegt
vegna hans miklu heyrnuma, þá eigi það að vera skattabótaskyld. Þetta er frá nýjög heyrni
skv. ísl. rétt. 3. Þess er að geta, að þá greiða eigi bótun skv. 1 og 2 þá er það veigis-
lega ekki vinnandi verksins heldur sé, er verkið er miðurbent lögmatt vegna heyrnuma hans.

Junnahald lífrífríttinda. Junnahald bófrífríttinda, er hvíla á réttarbroti. I. Alm atk.

II. Sá, er fyrir réttarbroti verður, getur krafist að tjónt sé fært í samt lag, af þat er mögulegt en í háfleys til-
brotuáttar. En af þat er ómögulegt eta atíki hys þat áttur, þá kemur skatubrotur, oftast í þennigum

Fær semper morans facere videtur. III. Þrátt fyrir orðalyg f.d. l. 1. 1884 & 5 þá, er þat ekki atíð alt. þat
tjón, er matur líður, er hann á bótarétt fyrir. Jóni at eins og skilyrti fyrir skatubóta afþyrngt er
ásetningi eta gáleysi-réttarbrott, þannig er einungis hegt at heimta bótur fyrir tjón, sem
er ólögmat af ásetningi eta gáleysi. Afþyrngtarleysi gildir um þat tjón, og einungis um þat
tjón, sem var, þegar verkið var framit, alveg óvonnalegt og óatlíklegt afleiðing verksins.

Jóni ekki má heldur fara of langt í því at bota tjónvald sleppa við afþyrngt, sbr. að fl. § 11, 4 mgr. Slafi
tjónfóli sjálfur viðert valdið tjóni þar hann ekki bótur sem þeir svarar. Hann verður sjálfur
at gata þess at tjónit varí ekki fyrir eftirlitaleyri. Stundum þar matur afþyrngt á öfþyrngt sjálfur

tjóni, þ.e. af sérstök gæðuþylda er *Carus mixtus* ^{þá þá bryggst og þá er um} ^{in. l. 16.} IV. Þann þessara takmarkar er ekki
tekið tillit til hvort sökin er mikil eta lítil, nema um ómætaríkt top, þar er a. m. b. stundum þarit
enda verur tjóni oft ómismunandi þó þá er afþyrngt tjónvalds
eftir þessu. Þat. *Locum positivum* sive *emergens* og *locum cessans* þat. Slími. It at bota tjón,
sem matur verður sjálfur, til at hindra meira tjón. Jóni viðvalt tjóni þat, er ekki þrátt affektions-
gildi. V. Þinging þess at stórt bota er ábættin: lögum, sbr. taly. 27/5. 1859, sigll. 5391, 131

l. 22. 1928 § 25, 28, l. 39. 1923 § 25. Um takmörkun á fullveru skatubótum sjá grundvallarreglu:
l. 4/6. 1905 § 5 VI. Tjónfóli verður at samna hver hefur valdið tjóninu, sbr. sem undantekningu

l. 5/6. 1926 § 15. Tjónfóli á og at samna stórt tjóni, er þar er ekki hegt at fara strengt í, sbr.
að fl. § 11, 4 mgr. Um hve sökin skuli rík iná m. a. fara eftir hve mikil sök tjónvalds er.

Fara skal eftir venjulegu tjóni af þ. h. verki, þar til annat er samnat, taly. 5325, 30, 45.
Stundum erítt at samna hvort tjón er vegna atíð réttarinn, þá gert mat fyrir þá, l. 4/3. 1903 § 19

l. 13. 1905 § 18-19. Stórt skatubóta gjónt ábættin undir rekstur máls eta eftir löngupphættning af
mats- eta skatunannóunum. Sjá H. l. 2-88.

§ 37. Réttarbrott milli þeirri manna. I. Réttarbrott framit af mörgum. Ekki um at vata si um successi
sjálfat brott at vata. Þá þar hve afþyrngt á sínu verki. Si ekki hegt at gríma of l. hvers er solidarið afþyrngt

Fremji þeir réttarbrottit samnan er samgíngleg afþyrngt (solidarið). Undantöku. taly. 9/5. 1855 § 3 og
sigll. 5325 at m. l.

vertel

2. Sá, er galdit hafur bestur hafur oft regneskröfu, t.d. skv. samu. (þannum ortum eta fagjandi), réttur tit
at þá hluta af brotsfanginu. Slafi ábyrgt greiðanda þannig af sakmanni réttarbrót. hinc er og sérst
grundvöllur fyrir regneskröfu. En þá réttast at jafna tjónum ritur á láto eftir sakmanni og
þóttu verksins / skv. sigll. § 225. En tjónfali á skli at ráða hver af tjónvöldum væri
fyrir tjónum og er því sthilegast at láta slíka skiftu gilda alment. II. Þítt margir
tjón vit sama verkast getur hver þrafit láta fyrir þess tjón, er hann berit.

18. Réttargæmingur sem réttarbrót. Dolur et culpa in contrahendo I, T.d. samn. & mynduðs (skuld
 svik, rangar beirtnir boðbæna, ábyrgð á vali fulltrúa) ^{Culpa in contrahendo} þessi réttarbrót má greina í 2 atalþlokka.

I. ^{við} Lofortsmottabænda er vakinn sin ranga hugmynd, at hann hafi öðlast ákveðinn rétt við loforti
 og þessi ranga hugmynd hefur tjón í för með sér fyrir hann. Því er tveitt til, samantdæmt
 er lofð alls-ekki gildur réttargæmingur, t.d. ómynduðs manns lofort ^{eta þat er at}
 vissu gilt en ekki skv. atalþfni sinn, t.d. lofort um ómögulega greiðslu, ^{þegar lofortgjafi er þat til} því hannur
 negativ kontraktisinteressa til greina. Fullnægja (uppfyller ~~interessa~~) leitir ekki
 af réttarbrótinni. En hún getur verið samhlíða negatívu kontraktisinteressanum af loforti
 er gilt en atalgreiðslu út-lobut. Má þá velja um og getur þat haft mikla þýðingur:

III. Ef matur í því at uppfylla samning greiðir greiðslu, sem eru þess eðlis, at þær
 valda vitðsemið tjóni, vegna þess at honum er óþekkt um þetta eðli þeirra, þá
 þarna alm. skatabitareglur stundum til greina, skv. sigl. 55/20, 147, 2 ngr. Stundum er
 þá ekki þörf á alm. skatabitareglum, þ.e. verði álitid, at lofortgjafi hafi tekið á sig
 ábyrgð á, at slíkt bæni ekki fyrir, og mundi þat oftast verða. Í flestum samn.
 þannu þetta þá til greina og vitar.

Adalinniheld ríttar, sem hefur á lofordi, I. l. Tilgangur skýringa samnings er að finna
hvort lofordsmottabandi skv. lofordinu og þeim atvikum, sem það er gefið við, hefur ríttmata á-
stætt til að hefja lofordsgjafi vilji. Þess er þá að gæta að hann getur ekki byggt á lofordinu
rítt til þess, sem ^{hann} einungis ^{leitir af} skv. atvikum, er lofordsgjafi sem skýringarinn matar get ekki
fætt. Sjá hér og kaupál. § 13, 16, 19. Aukvitat verður að ganga út frá almennum og eðlilegum
skýringu á orðum samnings, en svo koma öll dök til. Sí ekki berum orðum fram tákni um
eitt hvert atviki. Þá verður að fara eftir hvort lofordsgjafi getur tákni samnefnt að lofordsgjafi
hefti viljat hefti atviki: 1. Verit nefnt. 2. Auk þess koma til grans deklaratískar lögreglar,
lögverjur, viðskiptaverjur um þau atv. sem ekki er sötra vísi ákveðið um ^{Naturalia negotii} qll. Hér ath.
nóttar einst. tilfalli, sem alm. fjárfingur kafa. l. Sí er gerir samn. við skiptablaug eða stofnun, sem verjur.
gerir samnings einungis skv. vissum ákveðnum reglum, t.d. skv. reglugerð, samfengt, verur bundin
við þau reglu, ef konum á að vera bundin um tilveru þeirra, og þá innihalda ekki sérstak-
lega ákveðið. Ef svo er verður að benda konum sérstaklega á það. Hafi lofordsmottabandi
ekki verið bundin um þetta ákv. (og ekki átt að vera það) eða hafi hann haft sérstaka
ástæðu til að halda at þeim gæti ekki breitt gegn sér, verður hann ekki bundin. 1. Ef
matar tekur við greiðslu, sem verja er að endurgjaldla, verður hann að gæta, það hafi hann
ekki sérstaka ástæðu til annars, sé endurgjaldið ekki ákveðið þá skal fara eftir. verjurlegu endurgjaldi
á þeim stað, sjá l. 22. 1928 § 8, 1 megr., 3. gl. § 155. Annars kemur megr. kaupál. § 5 til grans. 3. Glj-
leitt er ekki vaxtasbylða; um dróttarvexti: sjá kaup. 1859, § 2 og kaupál. § 38. Hér vaxta l. 10.
1890. Staudum er þá vaxtagreittala eflaust naturale negotii [t.d. skulda bréf].

10. Tími og staður til greiðslu. I. Gjalddegi þar eftir samning, skýring á ákv. samn. víll. 33,
33, 34, 90, 91. Ákveðinn gjalddegi: l. skv. l. 1. 1884 § 24, l. 22. 1928 § 8, 4 megr., l. 56. 1914 § 104. Sjá
af enginu gjalddegi ákveðinn l. 39. 1928 § 12, l. 1. 1882 § 3 i. f. 'S' gegn þess. samn., er þá er verið að
fallnagja skal borgi jafntum. Samfelld dæmi: ofl. getur breytt gjalddegi. 1. Greiðslustatur
Ákveðinn með samn. eða lögun, l. 1. 1884 § 25, kaupál. § 9 og 11, skv. 62-65. Þannig greittala
staður er heimili bröfshafa, nema vílla og annars álik mjög viðskiptafrá viðskipta
bréf, skv. víll. § 4, 1 megr. Ákv. atv. greiðslu, sjá kaupál. § 9. Greiðslustatur í ríttinu er
skv. 11. l. 1-11. Sí heimili bröfshafa greiðslustatur fellur greiðsluskylda niður til að greiða
á þeim stað, ef bröfshafi flýgur og þráfan verður verulega ömur a. Sjá stadnamn, l. 22.
1928 § 22